

Döngüsel Ekonomi / Barselona Sözleşmesi ve COP22

Sürdürülebilir Kalkınma Amaçları

İnsana Yakışır İş ve Ekonomik Büyüme

Sürdürülebilirlik Bülteni

Aralık 2021 - Sayı: 10

DÖNGÜSEL EKONOMİ

Döngüsel ekonomi, malzemeleri ve kaynakları maksimum fayda elde edilecek şekilde yeniden kullanmak için yeni iş modelleri ve stratejileri sağlayan gelişmekte olan bir ekonomik kavramdır. Döngüsel ekonominin odağında, lineer iş yapış şekillerinden uzaklaşma ve gezegenimizin sınırları içinde faaliyet gösterirken sosyal refahı sağlamayı amaçlayan “al, yap, at” anlayışına doğrudan meydan okuma fikri bulunur. Döngüsel ekonomi 3R ana eylemleri (azalt, tekrar kullan ve geri dönüştür) tarafından yönetilen ve atıkların azaltılması, işlenmemiş kaynak tüketiminin azaltılması gibi çok çeşitli eylemler içerir. Kaynak kullanımı en aza indirilir (azaltılır), ürünlerin ve parçaların yeniden kullanımı maksimize edilir (yeniden kullanılır), ve en az diğerleri kadar önemli son adım olarak da hammaddeler yüksek bir standarda göre yeniden kullanılır (geri dönüştürülür).

Döngüsel ekonomi modeli ile kaynak tasarrufu, değişen taleplerin karşılanması, daha az sera gazı oluşumu, doğanın atıklardan korunması, daha az kaynak kullanımı ile doğal rezervlerin korunması sağlanmış olur. Döngüsel ekonomi modeli günümüzde birçok şirket, şehir hatta ülke tarafından benimsenmiş durumdadır. Avrupa Birliği 11 Mart 2021 tarihinde Döngüsel Ekonomik Eylem Planı’nı yayımlamıştır. Ülkemizde ise 2022’nin dördüncü çeyreğinde Ulusal Döngüsel Ekonomi Eylem Planı’nın hazırlanması planlanmaktadır.

BARCELONA SÖZLEŞMESİ VE COP22

7-10 Aralık’ta Türkiye’nin Antalya’da ev sahipliği yaptığı Akdeniz’in Deniz Çevresinin ve Kıyı Bölgelerinin Korunmasına İlişkin Barselona Sözleşmesi’nin 22. Taraflar Konferansı-COP22 sona erdi. 21 ülkeden 400 katılımcının müzakerelerde hazır bulunduğu 4 gün süren

konferansın son gününde “Antalya Bakanlar Deklarasyonu” yayımlandı. Akdeniz’in bir bütün olarak kükürtdioksit emisyon kontrol alanı ilan edilmesi, konferansta öne çıkan karar oldu. Söz konusu karar ile 2025’e kadar Akdeniz’de seyreden deniz ulaşım araçlarında kullanılan yakıtlardaki kükürt içeriği beşte bir oranına indirilecek.

Bu hamle ile hava kalitesi de yükselecek. Bir diğer önemli karar ise, önümüzdeki 5 yılın yol haritasını belirleyecek olan “2022-2027 Dönemi Orta Vadeli Strateji Belgesi”nin eksiksiz uygulanması oldu. Deniz çöpleri yönetiminde müşterek hareket etmek için bölgesel bazlı planların hazırlanması da dikkat çeken kararlardan biri idi.

Barcelona Sözleşmesi ve COP22

Bildirgede sera gazı emisyonu ile ilgili olarak ise "Yüzyılın ortasına kadar iklim-nötr olma hedefine ulaşmaya katkıda bulunmak amacıyla taraf ülkeleri sera gazı emisyonu azaltma yönünde daha güçlü taahhütler vermeye ve ayrıca taraf ülkelerin Glasgow'daki UNFCCC COP26'da verdikleri, tüm uluslararası ve bölgesel ortak ve paydaşlarla birlikte çalışıp güçlü ortak eylemler vasıtasıyla iklim hedefimizi artırma, dayanıklılık oluşturma ve emisyonu azaltma yönündeki taahhütlerine uymaya çağırıyoruz." şeklinde çağrı yapıldı.

SÜRDÜRÜLEBİLİR KALKINMA AMAÇLARI: 8 İNSANA YAKIŞIR İŞ VE EKONOMİK BÜYÜME

Bu sayımızda "Kimseyi Geride Bırakmama" sloganı ile hiçbir ülkenin ve hiç kimsenin kalkınma sürecinde geride bırakılmaması için çalışılması anlamına gelen ve 2015-2030 dönemi boyunca geçerli olacak Sürdürülebilir Kalkınma Amaçlarından sekizincisi olan İnsana Yakışır İş ve Ekonomik Büyüme'ye yer vermekteyiz. SKA8; kesintisiz, kapsayıcı ve sürdürülebilir ekonomik büyümenin, tam ve üretken istihdamın ve herkes için insana yakışır işlerin desteklenmesini amaçlamaktadır.

İnsana Yakışır İş ve Ekonomik Büyüme

2008 yılındaki ekonomik kriz ve küresel durgunluğun kalıcı etkilerine rağmen, aşırı yoksulluk içindeki işçi sayısı son 25 yılda büyük ölçüde azalmıştır. Gelişmekte olan ülkelerde orta sınıf, toplam istihdamın artık %34'ten fazlasını oluşturuyor; bu rakam, 1991 ile 2015 arasında neredeyse üçe katlanmıştır.

Ancak, küresel ekonomi düzelmeye devam ederken, büyümenin daha yavaş olduğunu, eşitsizliklerin arttığını, iş imkanlarının büyüyen işgücüyle aynı oranda artmadığını görüyoruz. Uluslararası Çalışma Örgütü'ne göre, 2015 yılında 204 milyondan fazla insan işsizdi.

Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri, sürdürülebilir ekonomik büyüme, daha yüksek verimlilik düzeyleri ve teknolojik yenilikleri teşvik ediyor. Girişimcilik ve iş imkanlarının teşvik edilmesi bunun anahtarıdır; zorla çalıştırma, kölelik ve insan ticaretini ortadan kaldırmanın anahtarı da etkin önlemlerdir. Amaç, bu hedefler hatırdta tutularak, 2030 yılına kadar tam ve üretken istihdam, tüm kadınlar ve erkekler için insana yakışır iş sağlamaktır.

İnsana Yakışır İş ve Ekonomik Büyüme Hedefleri

- Sürdürülebilir ekonomik büyüme
- Ekonomik üretkenlik için çeşitlendirme, yenilikçilik ve iyileştirme
- İş yaratmayı ve işletmelerin büyümesini destekleyen politikaların artırılması
- Tüketim ve üretimde kaynak verimliliğinin artırılması
- Tam istihdam ve eşit ücretli, insana yakışır iş
- Gençlerin istihdamı ile genel ve mesleki eğitimlerin desteklenmesi
- Günümüz köleliğinin, insan ticaretinin ve çocuk işçiliğinin sona erdirilmesi
- İşçi haklarının korunması ve güvenli çalışma ortamlarının desteklenmesi
- Faydalı ve sürdürülebilir turizmin desteklenmesi
- Banka, sigorta ve finansal hizmetlere evrensel erişim
- Ticarete destek amaçlı yardımların artırılması
- Küresel bir genç istihdam stratejisi geliştirilmesi

İnsana yakışır iş ve ekonomik büyüme neden önemli?

Yoksulluk ancak düzenli ve iyi ücret veren istihdam sayesinde yok edilebilir. Yaklaşık 2,2 milyar insan 2 ABD Doları olarak belirlenen aşırı yoksulluk sınırının altında gelir elde ediyor. Uluslararası Çalışma Örgütü (ILO) 2015 verilerine göre Dünya genelinde 204 milyondan fazla işsiz var. Küresel işsizlik 2007 yılında 170 milyon iken 2012 yılında 202 milyona çıktı. Bu grubun 75 milyonunu ise gençler oluşturuyor. Küresel istihdam piyasasına 2016-2030 yılları arasında yeni girecekler için ilave 470 milyon işe ihtiyaç var. Bu da her yıl 30 milyon yeni iş imkanı yaratılması gerektiği anlamına geliyor.

Yeni istihdam imkanları yaratmanın yanı sıra çalıştığı halde kendisini ve ailesini yoksulluktan kurtaramayan 780 milyon insan için koşulları da iyileştirmeliyiz. Ayrıca, kadınların ve kız çocuklarının istihdam konusunda erkeklerle eşit fırsatlara sahip olması gerekiyor.

Daha fazla sayıda insanın üretken olması ve ülke kalkınmasına katkıda bulunması toplumun tamamına fayda sağlar. Üretken istihdam ve "insan onuruna yakışır" işler adil bir küreselleşme ve yoksullukla mücadele için anahtardır. Ayrıca, işsizlik, çözüm bulunamadığı takdirde iç huzursuzluklara neden olabilir.

İŞGÜCÜNE KATILAN GENÇ NÜFUSA İSTİHDAM SAĞLAYABİLMEK İÇİN HER YIL 30 MİLYON YENİ İŞ YARATILMASI GEREKİYOR.

İnsana yakışır iş ne anlama geliyor?

İnsan onuruna yakışır iş herkesin üretken, adil bir ücret alınan, iş yeri güvenliğinin sağlandığı, aileler için sosyal koruma imkanının bulunduğu, insanların daha fazla kişisel gelişim ve sosyal entegrasyon beklediği iş fırsatları anlamına geliyor. İnsan onuruna yakışır iş imkanlarının eksikliği, yetersiz yatırıma ve tüketimin çok azalmasına yol açacak, demokratik toplumların temel toplumsal sözleşmelerinin ana maddesi olan herkesin kalkınmadan mutlaka pay alması gerektiği ilkesi zarar görecektir.

Ne yapabilirim?

Gençlere, insan onuruna yakışır iş sağlanacak dönüşümü yaratabilmek için mümkün olan en kaliteli eğitime ve öğrenime yatırım yapılması, gençlere istihdam piyasasının taleplerine uygun beceriler kazandırılması, sosyal koruma hizmetlerine erişimlerinin sağlanması gerekiyor. Böylece gençler cinsiyete, gelir seviyesine ve sosyo-ekonomik altyapılarına bakılmaksızın üretken istihdamda yer almaya yönlendirilebilir.

Hükümetler dinamik, sürdürülebilir, yenilikçi ve insan merkezli ekonomiler inşa etmek için çalışabilir, genç istihdamını teşvik edebilir, kadınları ekonomik olarak daha güçlü kılma yollarını ortaya koyabilir ve herkes için insan onuruna uygun iş imkanları sağlayabilir. Yerel yetkililer ve toplumlar şehirlerini, farklı toplum kesimlerinin birbirleri ile entegrasyonuna katkı sağlamak için yeniden düzenleyebilir ya da yeni planlarını bu yaklaşım üzerine kurabilir.

Kaynaklar:

1. <https://donguseleekonomiplatformu.com/>
2. <https://www.greenpeace.org/turkey/blog/barselona-sozlesmesi-ve-cop22-de-aciklanan-kararlar/>
3. <https://www.tr.undp.org/content/turkey/tr/home/sustainable-development-goals/goal-8-decent-work-and-economic-growth.html>
4. <https://www.kureselamaclar.org/amaclar/insana-yakisir-is-ve-ekonomik-buyume/>
5. https://www.kureselamaclar.org/wp-content/uploads/8_Insana_Yakisir_Is_ve_Ekonomik_Buyume.pdf

